

EU-vaihtoe

LIIKENTEEN JA VIESTINNÄN EU-TIETOA

*TEN-työryhmän työ
työdytti Suomea..... s.4-5*

*Ministerit sopivat
tietoturaviraston
perustamisesta.....s.6*

*Komissio aloittaa
lentoliikenneneuvottelut.....s.10, 20*

*Italian puheenjohtajuuden
tavoitteet.....s.13-14*

*Tietoyhteiskuntapalkinnot
kiinnostavat.....s.15*

Saksan tiemaksut voimaan.....s.18

*Liikenneturvallisuudesta
yhteinen EU-ohjelma.....s. 19*

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

TOIMITUS

Liikenne- ja viestintäministeriö/
tiedotus
PL 31, 00023 Valtioneuvosto
päätoimittaja
Janne Hauta
puhelin (09) 160 28623
tilaukset ja osoitteenmuutokset
faksi (09) 160 28590
puhelin (09) 160 28332
info@mintc.fi

Lisätietojen antajat ovat liikenne- ja
viestintäministeriön virkamiehiä,
ellei toisin mainita.
sähköposti: etunimi.sukunimi@mintc.fi

ULKOASU JA TAITTO

Sinari Oy
Minna Rekola

KUVAT

Antero Aaltonen
LVM/Hannele Sartjärvi (kansi)
Elina Moriya (s. 4)

ISSN 1239-7598

EU-vaihte on luettavissa
liikenne- ja viestintäministeriön
www-sivuilta osoitteesta www.mintc.fi
Tekstin lainaaminen on sallittu
edellyttäen, että lähde mainitaan.

Sisällys

Liikenteen ja viestinnän EU-tietoa

4. 8. 2003

NÄKÖKULMA

<i>Liikennehankkeiden käynnistäminen piristäisi myös EU:n taloutta.....</i>	<i>5</i>
---	----------

TELEMINISTERINEUVOSTO

<i>Euroopan unionin teleministerit.....</i>	<i>6</i>
Verkko- ja tietoturva-iraston pohja Suomen esityksen mukainen.....	6
YK:n tietoyhteiskuntahuippukokouksen päättelmistä yhteisymmärrys.....	7

LIIKENNEMINISTERINEUVOSTO

<i>Euroopan unionin liikenneministerit.....</i>	<i>8</i>
Merenkulun turvallisuuskysymyksiin halutaan yhteinen linja EU:ssa.....	8
Merenkulkualaa yritetään tehdä houkuttelevammaksi.....	9
EGNOS-ohjelma tulossa osaksi Galileo.....	9
Lentoliikenteen ulkosuhteisiin uudet toimintatavat.....	10
Van Miertien työryhmän raportti esiteltiin.....	10
Lentoyhtiöiden slotit jäädytettiin.....	10
Suomi pahoitteli liikenteen hinnoittelupaketin siirtymistä.....	11
Ranska haki tukea PSSA-hankeelle.....	11
Tieliikenteen turvallisuus huolestuttaa ministereitä.....	11

EPÄVIRALLISET

LIIKENNEMINISTERINEUVOSTOT

Ministeri Luhtanen osallistui epäviralliseen ministerikokoukseen.....	12
Liikenneministerit käsittelivät TEN-liikenneverkkoja.....	12

ITALIAN PUHEENJOHTAJUUS

TEN-kehysten uudistaminen ja turvallisuusasiat Italian ykkösaiteita.....	13
Italian kauden neuvostojen alustava ohjelma.....	13
Hallintojen välinen TEN-verkko Italian ohjelmassa.....	14
Komissio antoi aikataulutietoja.....	14
TEN-verkon kehittäminen osaksi eurooppalaista kasvuohtelmaa.....	14

TIETOYHTEISKUNTA

Terveudenhuollon ja hallinnon eEurooppa-palkinnot jaettu.....	15
EU:n viestintämarkkinat yhdenyivät.....	16
Laajakaistastrategia valmisteilla.....	16
Suomalaiset matkapuhelut ovat edullisia.....	17
Valokaapeliverkot yhtä laajat Suomessa ja Ruotsissa.....	17

LIIKENNEPOLITIikka

Tiemaksujen keruujärjestelmien kirjavuudesta halutaan eroon	18
Saksan tiemaksut tulossa voimaan syyskuun alusta.....	18
EU:lle tulossa yhteinen liikenneturvallisuusohjelma.....	19

LENTOLIikENE

Lentoliikenteen uusi neuvottelutilanne hakee vielä muotoaan.....	20
Lentoreittien tukeminen järjestetään EU-sääntöjen mukaisesti.....	20

MERENKULKU

Itämeren mailta ei yhteistä hakemusta erityisen herkin merialueen asemasta.....	21
Hallitus panostaa Itämeren suojeluun.....	21
Yksirunkoiset tankkerit poistuvat Itämereltä.....	21

MATKAN VARRELTA

Italian liikenneministeri Pietro Lunardi ministeri Luhtasen vieraana.....	22
Liikkujan viikko huipentuu autottomaan päivään.....	22

JULKAISUJA.....23

Näkökulma

Liikennehankkeiden käynnistäminen piristäisi myös EU:n taloutta

♦ Euroopan unioni laajenee kymmenellä uudella jäsenmaalla vuoden 2004 toukokuun alusta. Uusi maantieteellisesti laajempi EU lisää myös kuljetustarvetta ja uudet maat tuovat tullessaan tarvetta uusille yhteiseurooppalaisille liikenneverkoille.

Komissio on valmistelemassa Euroopan laajuisten liikenneverkkojen eli TEN-verkon suuntaviivojen uudistusta. Tämän uudistuksen keskeiset tavoitteet on kerrottu syyskuussa 2001 julkaistussa liikennepolitiikan valkoisessa kirjassa. TEN-verkon tarkoituksena on taata tavaroiden, palveluiden ja henkilöiden vapaa ja toimiva liikkuminen sekä EU:n ruuhka- että reuna-alueilla.

Uusien suuntaviivojen pohjana on lista tärkeimmistä liikennehankkeista. Tämän listan laatimista varten perustettiin liikennekomissaari **Loyola de Palacio** esityksestä korkean tason työryhmä, jonka puheenjohtajana toimii entinen liikennekomissaari, hollantilainen **Karel van Miert**. Työryhmässä oli mukana myös uusien jäsenmaiden edustajat.

Työryhmä sai kaiken kaikkiaan yli sata ehdotusta uusilta ja vanhoilta jäsenmailta prioriteettihankkeiden listalle. Työryhmä järjesti hankkeet useille eri listoille ja määritteli 22 prioriteettihanketta.

Ensimmäisen listan muodostavat nykyiset hankkeet, joiden on tarkoitus valmistua ennen vuotta 2010. Suomelta tähän listaan kuuluvat Pohjan kolmion alahankkeet eli E18-moottoritie Helsinki-Turku-välille ja Kerava-Lahti-oikorata.

Toinen lista on varsinaisen prioriteettiprojektien lista. Tähän koriin on laitettu ne hankkeet, joilla on selvästi ”eurooppalaista lisäarvoa” ja joilla on uskottavat rahoitusmahdollisuudet. Tähän ryhmään Suomea koskettavista hankkeista kuuluvat Pohjan kolmion Helsingin ja Vaalimaan moottoritiet ja Helsinki-Vainikkala-rautatiehankkeet.

Tähän listaan kuuluvat myös merten moottoritiehankkeet, joihin Suomen ajama Itämeren moottoritiehanke myös kuuluu. Merten moottoritiehanke kuuluu myös taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta lisääviin hankkeisiin.

Työryhmä ehdottaa, että jäsenmaat toimittavat komissiolle ehdotuksia siitä, miten merten moottoritiehankkeita voitaisiin toteuttaa. Merten moottoritiet pääasiassa täydentävät tärkeimpiä maaliikenneyhteyksiä.

Kolmannen van Miertin työryhmän listan muodostavat pitkän aikavälin prioriteettiprojektit. Työryhmä esitti, että jäsenmaat jatkavat tämän ryhmän projektien valmistelua ja niiden toteuttamisesta päätetään sitten, kun lista seuraavan kerran päivitetään.

Suomea tämän listan hankkeista koskettaa Rail Baltica -hanke eli rautatieyhteys Helsingistä Tallinnan, Riian ja Kaunasin kautta Varsovaan.

Työryhmä ei määritellyt EU:n pääliikenneyhteyksien verkkoa, vaan tämä TEN-suuntaviivojen uudistus jätettiin komission tehtäväksi.

Työryhmä korosti, että yhteydet kolmansiiin maihin ovat taloudellisen kehityksen kannalta tärkeitä. Näiden

yhteyksien kehittämiseen tarvitaan kuitenkin erilainen lähestymistapa kuin EU:n sisäisten yhteyksien kehittämisessä, joissa kyseessä on sisämarkkinoiden toimintaedellytysten parantaminen.

Suomen tavoitteet toteutuivat

Työryhmätyössä Suomen asettamat tavoitteet toteutuivat hyvin. Työryhmän työskentelyn aikana Suomi teki laajaa yhteistyötä Itämeren maiden kanssa ja piti erillisen kokouksen Itämeren moottoritiehankkeesta keuhattalvella Berliinissä.

Ryhmä halusi korostaa liikenneinfrastruktuurin merkitystä Euroopan kilpailukyvyille. Suomenkin on jatkossa mietittävä omien liikenneinvestointien sa riittävyttä.

Suomen onkin syytä varautua toteuttamaan ne hankkeet, jotka se on näiden 22 listatun hankkeen joukkoon saanut. Edellä esiteltyjen projektien lisäksi Suomen on pyrittävä siihen, että EU:n tulevassa pääliikenneverkossa Suomen liikenneyhteydet on otettu riittävästi huomioon.

Työryhmä korostaa julkisen ja yksityisen sektorin rooleja hankkeiden toteutuksessa.

Suomen on lisäksi varauduttava omalla puheenjohtajakaudellaan eli vuoden 2006 syksyllä viemään läpi

TEN-uudistus sekä siihen liittyvät rahoitusratkaisut.

Taloudelliset vaikutukset

Työryhmän esittämien hankkeiden kokonaiskustannukset ovat koko suunnitellulla ajanjaksolla eli vuoden 2020 loppuun mennessä 235 miljardia euroa. Tämä on kaksi kertaa suurempi summa kuin mitä viimeksi vuonna 1996 sovitussa TEN-suuntaviivoissa liikennehankkeille varattiin.

Prioriteettihankkeiden toteutus edellyttää noin 0,16 prosentin osuutta laajentuneen EU:n bruttokansantuotteesta. Kaikkiaan TEN-verkon rakentamiskustannukset ovat arviolta noin 600 miljardia euroa.

Tällä hetkellä jäsenmaat investoivat liikenneinfrastruktuuriin noin yhden prosentin verran bruttokansantuotteestaan, kun uusilla jäsenmailla vastaava osuus on 1,5 prosenttia.

Hankkeiden rahoitustavan valinta on haasteellista, sillä tarjolla on erittäin laaja valikoima erilaisia rahoitusmalleja. Työryhmän mukaan nykyistä suurempi osuus käytettävissä olevasta

EU-rahoituksesta ohjattaisiin prioriteettiprojekteihin. Lisäksi TEN-tuen enimmäismäärää voisi nostaa 10 prosentista 20 prosenttiin.

Työryhmä korostaa julkisen ja yksityisen sektorin rooleja hankkeiden toteutuksessa. Päävastuu hankkeista on jatkossakin julkisella sektorilla.

Eurooppa on tällä hetkellä taloudellisessa taantumassa. EU:n talouden saamiseksi uuteen nousuun on käytettävä kaikkia keinoja. Eräs lähivuosien keino olisi käynnistää laaja investointiohjelma van Miertien työryhmän ehdottamien esitysten pohjalta.

Hankkeilla olisi myös huomattava työllisyysvaikutus. Ohjelma edellyttää kuitenkin jäsenmaiden lisäpanostusta liikenneväyliin sekä uusia rahoitusmalleja. Ohjelman valmistelu on aloitettava pikaisesti, jotta hankkeita saadaankäyntiin jo vuonna 2007.

Juhani Tervala

Kirjoittaja on liikenne- ja viestintäministeriön väyläyksikön päällikkö ja hän edusti Suomea Karel van Miertien johtamassa korkean tason työryhmässä.

Euroopan unionin teleministerit

Euroopan unionin teleministerit löysivät ratkaisun verkko- ja tietoturvaviraston oikeusperustasta. Suomen ajama käytännöllisempi linja viraston pohjaksi saavutti varsinaisessa kokouksessa yhteisen hyväksynnän.

Euroopan unionin teleministerit tapasivat Luxemburgissa 5. kesäkuuta. Suomea kokouksessa edusti liikenne- ja viestintäministeri Leena Luhtanen.

Teleministerineuvosto oli tällä kertaa ennätyslyhyt, sillä asialistan kaksi varsinaista asiaa käytiin läpi vajaassa kahdessa tunnissa.

Verkko- ja tietoturvaviraston pohja Suomen esityksen mukainen

◆ Viestintäministerit saavuttivat nopeasti yleisnäkemyksen verkko- ja tietoturvaviraston perustamista koskevasta asetusehdotuksesta. Ministerit hyväksyivät viraston oikeusperustaksi Suomen ja komission kannattaman perustamissopimus artiklan 95.

Yleisnäkemykseen päästiin kahden valtuuskunnan, Saksan ja Yhdistyneen kuningaskunnan, pidätyessä äänestämästä.

Suomen mukaan valittu oikeusperusta kytkee uuden viraston paremmin sähköisen viestinnän direktiivien täytäntöönpanoon. Samalla se takaa virastolle selkeän toimivallan ja sen, että toiminta voidaan käynnistää alusta alkaen tehokkaasti.

Jos viraston oikeusperustaksi olisi valittu toinen esillä ollut eli perustamissopimuksen artikla 308, olisi neuvostoa uhannut oikeusprosessi Euroopan

parlamentin suunnalta. Tämä olisi myös voinut siirtää viraston perustamista jo suunnitellusta vuoden 2004 alusta.

Suomi pitää asetusehdotuksen tavoitteita erittäin tärkeinä ja suhtautuu viraston perustamiseen myönteisesti. Suomi kannatti, että asetusta saatetaan voimaan tämän vuoden kuluessa ja että virasto pääsee omalta osaltaan parantamaan EU:n tietoturvallisuuden tilaa mahdollisimman pian.

Suomen mukaan viraston on oltava mahdollisimman joustava ja kevyt. Lisäksi sen on alusta asti pyrittävä estämään keskeisimpiä tietoturvauhkia.

Verkko- ja tietoturvavirasto perustetaan aluksi määräajaksi. Sen ensimmäinen toimikausi jatkuu vuoden 2008 loppuun. Komissio arvioi kolmen vuoden kuluttua viraston aloittamisesta sen tarpeellisuuden.

Viraston henkilökunnan määräksi kaavaillaan noin 30 tietoturva-alan asiantuntijaa.

Viraston perustaminen on osa EU:n tietoyhteiskuntaohjelmaa. Tämän niin kutsutun eEurooppa 2005 -ohjelman yhtenä tavoitteena on lisätä jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä verkko- ja tietoturva-asioissa.

Viraston sijaintipaikka ei ole vielä ratkaistu. Asetusehdotuksen mukaan viraston kotikaupunki tulee kuitenkin sopia viimeistään kuusi kuukautta asetuksen voimaan saattamisen jälkeen.

• Lisätietoja:
neuvotteleva virkamies Juhapekka Ristola,
puh. (09) 160 28348

YK:n tietoyhteiskuntahuippukokouksen päätelmistä yhteisymmärrys

◆ Viestintäministerit käsitteivät puheenjohtajamaa Kreikan laatimat päätelmät tämän vuoden joulukuun 10.–12. Genevessä Sveitsissä pidettävän tietoyhteiskuntahuippukokouksen asiakohdista.

World Summit on the Information Society eli WSIS-kokous on ensimmäinen tietoyhteiskuntaa käsittelevä globaali maailmakonferenssi. Kokous järjestetään telehallintojen kansainvälisen yhteistyöjärjestön ITUn aloitteesta. Huippukokouksen toinen osa pidetään Tunisian pääkaupungissa Tunisissa marraskuussa 2005.

Geneven kokouksen tavoitteena on tuottaa sekä poliittinen julistus että toimenpideohjelma. YK:n tavoitteena on, että kyseessä olisi todellinen huippukokous, jossa maita edustaisi valtioiden- ja hallitusten johtajat.

Neuvosto suhtautui myönteisesti kansainvälisen tiedonvälityksen lisäämiseen. Informaatio- ja viestintäteknologia tarjoaa mahdollisuuksia edistää kestävä kehitystä, sosiaalista yhteenkuuluvuutta sekä globaalia yhteydenpitoa.

Neuvosto tukee myös avointa vuoropuhelua kaikkien tärkeiden sidosryhmien kanssa. Keskusteluissa tulisi neuvoston mukaan ottaa huomioon eurooppalainen lähestymistapa tietoyhteiskunnan edellytyksiä edistettäessä ja oikeiden välineiden kehittäminen tietoyhteiskuntastrategioita laadittaessa.

Päätelmissä todettiin myös, että avoimempi tiedonvälitys vahvistaa ihmisoikeuksia, oikeusvaltiota ja demokratiaa.

Ministerit kehottavat tietoyhteiskuntaohjelmaa suunnittelevia viranomais- tahoja olemaan tiiviisti yhteistyössä yksityisen sektorin kanssa.

Ministerit antoivat tukensa muutamille EU:n WSIS-prosessin yhteydessä jo ajamille periaatteille. Näihin kuuluvat mm. tietoyhteiskunnan toimintapuitteiden parantaminen, oikeiden työkalujen kehittäminen sekä tietoyhteiskunnan aikaansaamien hyötyjen levittäminen mahdollisimman laajasti.

Erityistä painoa ministerien kannan- otossa annettiin eri tietoyhteiskuntaoh-

jelmien, kuten e-hallinto, e-koulutus, e-terveys ja e-kaupankäynti, edistämiseksi myös globaalissa mielessä.

Komissio raportoi ministerineuvostolle heti WSIS-prosessin ensimmäisen osan eli Geneven huippukokouksen jälkeen.

Suomi pitää tärkeänä, että tietoyhteiskunnan mahdollisuudet avataan kaikille kansalaisille ja että tiedon vapaalle välitykselle luodaan suotuisat olosuhteet. Suomi painottaa myös kaikkien yhteiskuntaryhmien ja tahojen saamista mukaan tietoyhteiskuntaa luotessa.

Suomi toivoo, että WSIS-kokouksessa keskusteltaisiin sääntelyn poistamisen tärkeydestä. Suomen mukaan vapaan kilpailun esteet telealalla hidastavat ja vaikeuttavat uudistuksia.

- Lisätietoja:
erityisasiantuntija Kirsi Miettinen,
puh. (09) 160 28305

**world summit
on the information society**
Geneva 2003 - Tunis 2005

Euroopan unionin liikenneministerit

Liikenneministerit pääsivät yhteisymmärrykseen komissiolle annettavista oikeuksista neuvotella lentoliikennesopimuksista kolmansien maiden kanssa. Alussa neuvotteluvaltuudet koskevat käytännössä vain EU-maiden ja Yhdysvaltain välisiä lentoliikennesopimuksia.

Euroopan unionin liikenneministerit kokoontuivat Luxemburgissa 5. kesäkuuta. Suomea kokouksessa edusti liikenne- ja viestintäministeri Leena Luhtanen.

Neuvosto saavutti poliittisen yhteisymmärryksen lentoliikenteen kuluvaan kesäliikennekauden slot-oikeuksien jäädyttämisestä. Päätöksen taustalla on Irakin sodan ja SARS-kriisin lentoyhtiöille aiheuttamien taloudellisten vaikeuksien helpottaminen.

Neuvosto kävi myös periaatekeskustelun asetusehdotuksesta, jonka tarkoituksena on lisätä laivaliikenteen alus- ja satamaturvallisuutta. Asetuksella halutaan laittaa kansainvälisessä merenkulkujärjestö IMO:ssa sovitut säännökset voimaan yhtenäisesti EU-alueella.

Merenkulun turvallisuuskysymyksiin halutaan yhteinen linja EU:ssa

◆ Ministerit kävivät periaatekeskustelun komission asetusehdotuksesta, jonka tarkoituksena on lisätä turvallisuutta merenkulkualuksilla ja kansainvälisissä satamissa. Toimenpiteillä on tarkoitus varautua syyskuun 11. päivän kaltaisiin terroristi-iskuihin.

Komission ehdotuksen pohjana on kansainvälisessä merenkulkujärjestö IMO:ssa viime joulukuussa sovitut säädökset.

Kaikki jäsenmaat olivat yksimielisiä siitä, että kansainvälisessä merenkulkujärjestö IMO:ssa neuvotellut merenkulun turvallisuutta lisäävät säädökset laitetaan EU:ssa mahdollisimman nopeasti voimaan.

Eniten keskusteltiin turvamääräysten ulottamisesta kotimaanliikenteeseen.

Ministerit saavuttivat lähes yksimielisyyden siitä, että sääntöjä ei voi ulottaa kaikkeen kotimaanliikenteeseen. Ministerien mielestä kotimaanliikenteen riskitaso pitää ensin arvioida ja vasta sen jälkeen voidaan sopia mahdollista turvatoimista.

Jäsenmaat kannattivat yleisesti asetuksen soveltamista kotimaanliikenteessä tiettyihin riskialttiisiin aluksiin ja satamatiiloihin. Näihin kuuluisivat ainakin avomeriolosuhteissa liikkuvat matkustaja-alukset sekä öljy- ja vaarallisia aineita kuljettavat alukset.

Ministerit kannattivat myös, että toimenpiteiden täytäntöönpanoon annetaan alkuperäistä suunnitelmaa enemmän aikaa.

Neuvosto suhtautui epäillen siihen, että ehdotettua asetusta voisi käyttää Euroopan meriturvallisuusviraston EMSA:n tehtävien laajentamisessa. Useimmat jäsenmaat pitivät kolme kuukautta sitten toimintansa aloittaneen viraston toimivaltuuksien laajentamista liian nopeina.

Suomi toi omassa puheenvuorossaan esille, että EMSA:lle ei tulisi antaa operatiivisia tehtäviä ja uusista toimivaltuuksista olisi keskusteltava perusteellisesti ennen kuin niistä päätetään.

• Lisätietoja:
hallitusneuvos Aila Salminen,
puh. (09) 160 28491

Merenkulkualaa yritetään tehdä houkuttelevammaksi

◆ Puheenjohtajamaa Kreikka oli valmisteellut listan toimenpiteistä, joilla merenkulun ja merenkulualan houkuttelevuutta EU-maiden nuorten keskuudessa lisättäisiin. Ministerit hyväksyivät listan.

Toimenpide-ehdotuksessa neuvosto kehottaa myös tarkistamaan pikaisesti meriliikenteen valtiotukia koskevat suuntaviivat. Lisäksi ministerit kehittivät huolehtimaan siitä, että merenkulun laatua parannetaan noudattamalla tarkemmin kansainvälisen me-

renkulkujärjestön IMO:n ja kansainvälisen työjärjestö ILO:n piirissä tehtyjä sopimuksia.

Neuvosto esitti, että komissio seuraisi, miten merenkulualan kiinnostavuutta lisäävissä toimenpiteissä on edistytty.

Lisäksi ministerit kehittivät harkitsemaan erilaisia merenkuluelinkeinojen houkuttelevuutta lisääviä toimenpiteitä, kuten tiedotus- ja valistuskampanjoita sekä koulutusohjelmia.

- Lisätietoja:
merenkulkuneuvos Raimo Kurki,
puh. (09) 160 28490

EGNOS-ohjelma tulossa osaksi Galileoa

◆ Neuvosto hyväksyi päätelmät EGNOS-ohjelman sisällyttämisestä Galileo-ohjelmaan. Neuvosto esitti, että EGNOS-järjestelmää olisi hyödynnettävä Galileon edeltäjänä ja välineenä, jonka avulla Galileo saadaan nopeasti satelliittinavigointipalveluiden markkinoille.

Neuvosto esitti, että kummankin ohjelman rahoitusjärjestelyt sisällytettäisiin mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla yhteen.

Lounaalla ministerit keskustelivat Galileo-yhteisyrityksen tilanteesta ja

pääjohtajakysymyksestä. Ministerit eivät kuitenkaan tehneet mitään päätöksiä johtajakysymyksestä, vaan he totesivat, että asia käsitellään normaalien menettelyn mukaisesti yhteisyrityksen johtaelimissä.

Suomi on koko Galileo-hankkeen aikana korostanut sitä, että järjestelmän tulee taata hyvä palvelutaso myös pohjoisilla alueilla. Suomi pitää myös tärkeänä, että ennen kuin päätetään EGNOS:in ja Galileon yhteensovittamisesta, komissio selvittää mitä etuja tästä yhteensovittamisesta on.

- Lisätietoja:
neuvotteleva virkamies Mikael Nyberg,
puh. (09) 160 28609

Lentoliikenteen ulkosuhteisiin uudet toimintatavat

◆ Liikenneministerit pääsivät sopimukseen lentoliikenteen uusista sopimuskäytännöistä. Uusi sopimus antaa komissiolle täydet valtuudet neuvotella Yhdysvaltain kanssa yhteisestä lentoliikennealueesta.

Sopimus antaa komissiolle valtuudet neuvotella myös kaikkien olemassa olevien lentoliikennesopimusten korjaamisesta sillä tavalla kuin yhteisön tuomioistuin edellyttää.

Lisäksi päätös mahdollistaa jäsenmaita ylläpitämään kahdenvälisiä lentoliikennesopimuksia, jos ne noudatta-

vat EU-tuomioistuimen vaatimuksia ja jos ne kohtelevat kaikkia yhteisön lentoyhtiöitä tasapuolisesti.

Uuden sopimuskäytännön taustalla on yhteisön tuomioistuimen viime marraskuussa tekemä ratkaisu, jonka mukaan silloin voimassa olleet järjestykseen rikkoivat yhteisön oikeutta.

Uudet neuvottelupuitteet perustuvat yhteisön oikeuden periaatteisiin ja ne ratkaisevat monta käytännön ongelmaa, jotka ovat koskettaneet poliittisia ja oikeudellisia kysymyksiä.

Suomen mielestä on hyvä, että sopimusneuvotteluissa löydettiin ratkaisu, joka takaa lentoliikenteen keskeyttämättömyyden. Suomi kuitenkin toivoi, etteivät uudet sopimukset aiheuttaisi suomalaisten lentoliikenteen harjoittajien liikenneoikeuksien heikkene- mistä.

- Lisätietoja:
hallitusneuvos Yrjö Mäkelä,
puh. (09) 160 28473

Van Mierden työryhmän raportti esiteltiin

◆ Neuvosto kuuli liikennekomissaari **Loyola de Palacion** alustuksen Euroopan laajuisten liikenneverkkojen eli TEN-verkkojen uudistamista pohtineen Van Mierden työryhmän työstä.

Puheenjohtajamaa Kreikka korosti puheenvuorossaan, että uudistuksessa tulee ottaa huomioon kaikki jäsenvaltiot ja turvata liikenneverkkojen tasapaino sekä etelä-pohjoinen-suunnassa kuin länsi-itä-akselilla.

Ministerit keskustelivat asiasta myös lounaalla. Ministerien mielestä on tärkeää, että TEN-verkkojen suuntaviivoja tarkastetaan EU:n laajenemisen yhteydessä.

Liikenne- ja viestintäministeri **Lee-na Luhtanen** toi lounaskeskustelussa esille Suomen toiveen, että myös yhteisön reuna-alueiden liikenteellisiin ongelmiin kiinnitettäisiin huomiota.

- Lisätietoja:
rakennusneuvos Juhani Tervala,
puh. (09) 160 28482

Lentoyhtiöiden slotit jäähdytettiin

◆ Neuvosto hyväksyi poliittisen yhteisymmärryksen asetusehdotuksesta, jonka tavoitteena on kuluva kesäliikennekauden lähtö- ja saapumisaikojen slotien jäähdyttäminen. Komissio vahvisti neuvostolle, että se voi hyväksyä slot-oikeuksien jäähdyttämisen.

Ehdotuksen taustalla on Irakin sodasta ja SARS-kriisistä johtuvat lentoyhtiöiden taloudelliset vaikeudet ja tarve vähentää lentoja kysynnän voimakkaan ja yllätyksellisen laskun takia.

- Lisätietoja:
hallitusneuvos Yrjö Mäkelä,
puh. (09) 160 28473

Suomi pahoitteli liikenteen hinnoittelupaketin siirtymistä

◆ Neuvosto kuuli komission suullisen selvityksen liikenteen hinnoittelun uudistamisen aikataulusta. Komissio totesi, että se antaa kesän aikana ehdotuksen ns. Eurovignette-direktiivin muuttamisesta.

Komissio totesi, että liikenteen infrastruktuurin rakentaminen on yksi keskeisimmistä ongelmista ja että hinnoittelukysymyksissä tarvitaan yhteinen kehikko EU:n alueella. Tällä tavoin voitaisiin paremmin taata yhteismarkkinoiden häiriötön toiminta ja estää kilpailun vääristymät.

Komissio myös lupasi seurata tarkkaan yksittäisten jäsenmaiden tieliikenteen hinnoitteluun liittyviä uudistuksia. Komission mukaan yhteisötasolla on taroituksenmukaista asettaa hinnoittelulle rajat eikä maantieliikenne saa kärsiä hinnoittelusta.

Omassa puheenvuorossaan ministeri **Leena Luhtanen** totesi, että Suomi on

pitkään kantanut huolta EU:ssa tehtävistä liikenteen hinnoitteluun vaikuttavista tekijöistä.

- Kustannusten nousu olisi erityisen tuhoisaa niille jäsenvaltioille, joille kuljetuskustannusten osuus vientituotteen hinnasta on kaksinkertainen EU:n keskiarvoon ja kolminkertainen EU:n keskeisiin jäsenvaltioihin verrattuna. Suomi on tällainen valtio, ministeri Luhtanen muistutti.

Ministeri Luhtanen toi esille myös Suomen pettymyksen siitä, että komissio ei aio ensi vuoden syksyllä päättävän toimikautensa aikana enää antaa ehdotustaan liikenteen hinnoittelun puitedirektiiviksi.

• Lisätietoja:
apulaisosastopäällikkö Reino Lampinen,
puh. (09) 160 28639

Ranska haki tukea PSSA-hankkeelle

◆ Ranskan valtuuskunta tiedotti sen Belgian, Espanjan, Irlannin, Iso-Britannian ja Portugalin kanssa yhdessä tekemästä hakemuksesta kansainväliselle merenkulkujärjestö IMO:lle. Hakemuksella näiden maiden rannikkovesien tuntumaan muodostettaisiin erityisen herkän merialueen statusta nauttiva PSSA-alue.

Alueen muodostamisen tarkoituksena on estää Prestige-onnettomuuden kaltaisten öljyvahinkojen toistuminen EU:n rannikkovesillä.

Puheenvuorossaan Ranska pyysi hakemukselle kaikkien jäsenmaiden tukea, kun asiaa käsitellään IMO:n meriympäristön suojelukomitean kokouksessa.

• Lisätietoja:
hallitussihteeri Jaana Heikkinen,
puh. (09) 160 28573

Tieliikenteen turvallisuus huolestuttaa ministereitä

◆ Ministerit hyväksyivät komission maantieliikenteen turvallisuuden lisäämiseen pyrkivän paketin. Esityksen tärkeimpänä tavoitteena on puolittaa maantieliikenteessä tapahtuvat kuolemaan johtavat onnettomuudet vuoteen 2010 mennessä.

Myös tämän hetken puheenjohtajavaltio Italia kertoi omassa puheenvuo-

rossaan panostavansa maantieliikenteen turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin.

Suomen mukaan sovitut toimenpiteet ja tavoitteet ovat hyvin linjassa Suomen kansallisten tavoitteiden kanssa. Suomessa on asetettu tavoitteeksi, että tieliikenteessä kuolisi vuonna 2010 enintään 250 henkeä.

• Lisätietoja:
liikenneneuvos Matti Roine,
puh. (09) 160 28568

Epäviralliset liikenneministerineuvostot

Ministeri Luhtanen osallistui epäviralliseen ministerikokoukseen

◆ Liikenne- ja viestintäministeri **Leena Luhtanen** osallistui 16. - 18. toukuuta EU:n liikenneministerien epäviralliseen kokoukseen. Ministerikokous järjestettiin risteilynä Egeanmerellä. Tilaisuuden isäntänä toimii EU:n puheenjohtajamaa Kreikka.

Tapaamisessaan ministerit keskustelivat merenkulun julkisuuskuvan parantamisesta ja kaupunkiliikenteen ongelmista.

Kokouksen teemoja olivat myös EU:n lipun alla purjehtivien alusten työskentely- ja elinolosuhteiden parantaminen, merenkulkuammattien houkuttelevuuden lisääminen sekä meren-

kulkuammattien uramahdollisuuksien parantaminen.

Ministerit pohtivat myös, millä keinoin joukkoliikennettä voitaisiin edistää niin, että samalla tuettaisiin taloudellista kasvua ja ihmisten sosiaalista tasa-arvoa.

Ministeri Luhtanen selvitti puheenvuorossaan Suomen merenkulukupoliittikkaa ja toimia Suomen lipun alla olevan tonniston kilpailukyyn turvaamiseksi. Hän korosti sitä, että EU:n tulevat merenkulun tukipolitiikan linjaukset ovat yhteisön alusten kilpailukyyn kannalta erittäin tärkeitä.

Kreikan ehdottamia EU:n yhteisiä merenkulualaa tukevia kampanjoita Suomi ei kannata varauksetta. Suomi pitää parempana, että kukin maa esittelee alaa ja merenkulkuammatteja omiin olosuhteisiin sopivalla tavalla.

Ministeri Luhtanen nosti puheensa esille myös, että uudessa hallitusohjelmassa painotetaan joukkoliikenteen tärkeyttä.

- Lisätietoja:
apulaisosastopäällikkö Reino Lampinen,
puh. (09) 160 28639
merenkulkuneuvos Raimo Kurki,
puh. (09) 160 28490

Liikenneministerit käsittelivät TEN-liikenneverkkoja

◆ EU:n liikenneministerit keskustelivat eurooppalaisesta TEN-liikenneverkosta ja sen rahoituksesta epävirallisessa kokouksessa 4. - 5. heinäkuuta Napolissa Italiassa. Suomea kokouksessa edusti liikenne- ja viestintäministeri **Leena Luhtanen**.

Keskustelun pohjana ministerit käyttivät komission perustaman korkeantason työryhmän ehdotusta. Tämä niin kutsuttu Van Miertien työryhmä on kartoittanut muun muassa, miten EU:n

laajeneminen vaikuttaa yhteiseurooppalaisiin liikenneverkkohankkeisiin ja niiden rahoitukseen.

Suomi on korostanut, että TEN-verkon suuntaviivoja määriteltäessä on otettava huomioon myös EU:n reunavaltioiden liikenteelliset ongelmat. Suomen kaltaisten reunavaltioiden suurin ongelma on pitkä matka EU:n keskeisille markkina-alueille.

Suomi haluaa komission myös panostavan niin kutsutun merten moottoritiet -mallin kehittämiseen. Näihin kuuluu Suomen ehdotus Itämeren moottoritien luomisesta. Lisäksi Suomi pitää tärkeänä, että Itämeren alueella kehitetään liikenneyhteyksiä Venäjälle.

- Lisätietoja:
apulaisosastopäällikkö Reino Lampinen,
puh. (09) 160 28639
rakennusneuvos Juhani Tervala,
puh. (09) 160 28482

Italian puheenjohtajuus

TEN-kehysten uudistaminen ja turvallisuusasiat Italian ykkösaiheita

♦ Italia on vuoden 2003 jälkipuoliskon neuvoston puheenjohtajamaa. Italian liikennepuolen ohjelmaa on yleisesti arvioitu haastavaksi, mutta jäsenmaat ovat luvanneet antaa tukensa Italialle ohjelman läpiviemisessä.

Italian keskeisiä liikennesektorin tavoitteita ovat infrastruktuurin kehittäminen, vapaa liikkuvuus, maantieliikenteen ja merenkulun turvallisuus, merenkulun turvatoimet sekä Galileo-hankkeen edistäminen.

Infrastruktuurin kehittämisen osalta Italia keskittyy heinäkuun alussa valmistuneen TEN-suuntaviivapäätöksen

uudistamiseen. Uusi puheenjohtaja pyrkii myös viemään maantieliikenteen käyttömaksujen uudistamista eteenpäin.

Vapaan liikkuvuuden osalta Italia keskittyy mm. tiemaksujärjestelmien ja rautateiden yhteentoimivuuden edistämiseen.

Lisäksi Italia on listannut tavoitteekseen viedä eteenpäin liikennemarkkinoiden avaamista. Erityisesti Italia pyrkii edistämään Euroopan parlamentin kanssa käytäviä neuvotteluja satamapalveludirektiivin ja toisen rautatiepaketin osalta.

Lentoliikenteessä Italia keskittyy sovittelumenettelyyn siirtyvien hankkeiden läpiviemiseen Euroopan parlamentin kanssa. Näihin kuuluvat neuvostossa sovitut kokonaisuudet yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan luomisesta sekä lentomatkustajien korvauskäytännöistä sovitut asiat.

- Lisätietoja:
neuvotteleva virkamies Vesa Häyrinen,
puh. (09) 160 28368

Italian kauden neuvostojen alustava ohjelma

♦ Italia on vahvistanut puheenjohtajakautensa ministeriöneuvostojen aika-aulut. Liikenneasioita käsitellään 9.–10. lokakuuta ja 4.–5. joulukuuta. Italian ohjelmassa on mainittu, että 15. joulukuuta energia-asioiden yhteydessä on tarvittaessa mahdollisuus käsitellä myös liikenneasioita.

Molemmat neuvostot ovat hyvin suurella todennäköisyydellä kaksipäivä-

siä. Italian on tarkoitus käsitellä erillisinä merenkulkuasioita, joilla myös aloitetaan neuvostot molemmilla kerroilla.

Varsinaisia teleneuvostoja Italia aikoo järjestää puheenjohtajakaudellaan vain yhden. Se on alustavasti sijoitettu marraskuulle. Kokous on ilmeisesti tarkoitus viedä läpi yhdessä päivässä, sillä alustavassa esityslistassa on vain viisi asiakohtaa.

- Lisätietoja:
neuvotteleva virkamies Vesa Häyrinen,
puh. (09) 160 28368
ylitarkastaja Antti Paasilehto,
puh. (09) 160 28373

Hallintojen välinen TEN-verkko Italian ohjelmassa

◆ Viestintäsektorilla Italian tavoitteena on löytää poliittinen yhteisymmärrys direktiiviehdotuksesta, jolla on tarkoitus luoda hallintojen välinen sähköisen tiedonsiirron mahdollistava TEN-verkko.

Toinen asiakokonaisuus, jossa Italia pyrkii saamaan päätöksen aikaan, on EU:n yhteisen verkko- ja tietoturviraston perustaminen.

Muina viestintäsektorin aiheina Italia aikoo nostaa esille televiestintäsektorin tilanteen. Neuvosto kuulee marraskuulle suunnitellussa kokouksessa mm. kolmannen sukupolven matkapuhelinmarkkinoiden tilannekatsauksen. Lisäksi asialistalla on tilannekatsaus EU:n laajakaistayhteyksien nykytilasta

ja telelainsäädännön kokonaisuudistuksesta.

Ministerineuvosto saa lopullisesti hyväksyttäväkseen julkisten asiakirjojen uudelleenkäyttöä koskevan direktiiviehdotuksen. Ministerit pääsivät asiasta poliittisella tasolla yhteisymmärrykseen maaliskuun neuvostossa.

Italia aikoo myös saada aikaan yhteiset neuvoston päätelmät eHallinto-ohjelmasta tulevan syksyn aikana.

- Lisätietoja:
ylitarkastaja Antti Paasilehto,
puh. (09) 160 28373

TEN-verkon kehittäminen osaksi eurooppalaista kasvuohjelmaa

◆ Italian valtiovarainministeri **Giulio Tremonti** esitteli kesäkuussa Euroopan parlamentille ehdotuksen, jonka sisältönä oli saada Euroopan talous uuteen nousuun käynnistämällä TEN-verkkoihin perustuva EU:n infrastruktuuriohjelma.

Italia ehdotti, että infrastruktuuriuudistuksia varten kehitettäisiin uusi, Euroopan investointipankin lainoitukseen pohjautuva rahoitusinstrumentti,

joka hyödyttäisi yksityistä rahoitusta ja edistyksellisiä rahoitusmuotoja.

Italia esitteli eurooppalaista kasvuohjelmaa koskevan aloitteensa heinäkuun ECOFIN-neuvostossa osana puheenjohtajuusohjelmaa.

- Lisätietoja:
tiedottaja Janne Hauta,
puh. (09) 160 28623

Komissio antoi aikataulutietoja

◆ Komission syksyn ohjelmassa on maantieliikenteen käyttömaksuja koskevan uuden eurovinjettiehdotuksen antaminen heinäkuun aikana. Myös Galileo-hankkeen hallinnoinnin rakenteita koskeva ehdotus julkistettiin heinäkuussa.

Syys-lokakuussa neuvosto saa käsiteltäväksi ehdotuksen uudesta TEN-suuntaviivapäätöksestä. Komissio on pyytännyt Italiaa käsittelemään kaudellaan säädösehdotuksia julkisista palvelusopimuksista, ajo- ja lepoajoista ja lentoliikenteen lähtö- ja saapumisajoista.

Komissio totesi antavansa maantieliikenteen tarkastusten ja valvonnan osalta kaksi ehdotusta, joista ensimmäinen koskee kaikkia ajoneuvoja ja liittyy mm. turvavöiden käytön, päihtyneenä ajamisen ja nopeusrajoitusten noudattamisen valvontaan. Toinen ehdotus koskee ammattimaista tavaraliikennettä ja alan sosiaalilainsäädännön valvontaa.

- Lisätietoja:
tiedottaja Janne Hauta,
puh. (09) 160 28623

Tietoyhteiskunta

Terveysthuollon ja hallinnon eEurooppa-palkinnot jaettu

◆ eEurooppa-ohjelmassa on julkistettu haettavaksi eEuropa Awards -nimiset palkinnot kaikkiaan neljässä eri sarjassa. Ensimmäiset komissaari **Erkki Liikasen** ideoimat eEurooppa-palkinnot jaettiin parhaille terveysalan verkkopalveluille Brysselissä 22.–23. toukokuuta järjestetyn eTerveys 2003 -konferenssin yhteydessä. eHallinto -palkinnot jaettiin Italian Comossa 7.–8. heinäkuuta pidetyssä eGovernment 2003 -konferenssissa.

Suomea Comon konferenssissa edusti liikenne- ja viestintäministeri **Leena Luhtanen**. Ministeri Luhtanen piti alustuspuheenvuoron sähköisen hallinnon menestystekijöitä käsittelevässä pyöreän pöydän keskustelussa.

eTerveys-palkintoja jaettiin neljä ja ne menivät Espanjaan, Ruotsiin, Rans-

kaan ja Iso-Britanniaan. Palkitut käyttänyt edistivät parhaiten terveydenhuollon tehokkuutta sekä terveyspalveluiden saatavuutta ja laatua. Kilpailusarjaan tuli kaikkiaan 180 hakemusta, joita oli arvioimassa kolmesta itsenäisestä asiantuntijasta koostuva raati.

eHallinto-palkinnot jaettiin kolmessa eri kategoriassa. Parhaita käytäntöjä haettiin Euroopan kilpailukyyn lisäämiseksi, kansalaisten elämänlaadun parantamiseksi ja Euroopan laajuisen hallinnon sekä keskus- ja paikallishallinnon sähköisen yhteistyön parantamiseksi. Voittajat olivat Saksan osavaltiohallinnon verkkosivut, julkisen hallinnon verkko-opas Itävaltasta ja verohallinnon verkkosivut Espanjasta.

Saksan osavaltion verkkosivut saivat kiitosta siitä, että ne mahdollista-

vat turvallisen maksuliikenteen sekä sähköisen allekirjoituksen käytön julkisen hallinnon verkkopalveluissa.

Komissaari Liikanen totesi puheessaan, että informaatioteknologian käyttö julkisen hallinnon palveluissa ei ole itseisarvo vaan väline julkisen sektorin uudistamisessa. Liikasen mukaan näiden uudistusten tavoitteena on julkisen hallinnon tuottavuuden, avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisääminen sekä palveluiden ulottaminen kaikkien saataville.

eEurooppa-kilpailut ovat avoinna julkisen sektorin palveluita verkossa tarjoaville hankkeille.

Kilpailuissa menestyneille palveluiden kehittäjille aukeaa mahdollisuus esitellä omia ratkaisuitaan korkean tason konferenssivieraille.

Myös tekniikan tarjoajat ja yksityiset yritykset voivat konferenssin aikana kertoa ehdotuksiaan, joilla voitaisiin tietotekniikkaa hyödyntämällä kehittää julkisen sektorin tehokkuutta ja palveluita. Loput kaksi eEurooppa-ohjelmaan kuuluvaa palkintoa jaetaan vuoden 2005 loppuun mennessä.

eHallinto –ohjelman tavoitteet

- ◆ löytää toimivia ratkaisuja julkisen hallinnon verkkopalveluihin
- ◆ lisätä toimivia ratkaisuja, joilla voidaan uudistaa hallintoa
- ◆ lisätä avoimuutta ja läpinäkyvyyttä
- ◆ taata palveluiden saatavuus kaikille
- ◆ tehokkuuden lisääminen ja kilpailukyyn edistäminen

• Lisätietoja:
www.e-europeawards.org

EU:n viestintämarkkinat yhdentyvät

◆ EU-maiden kansalliset telemarkkinat yhdentyvät koko EU:n kattaviksi markkinoiksi tänä kesänä. Suomessa pannaan täytäntöön Euroopan yhteisön uudet sähköisen viestinnän direktiivit viestintämarkkinalain toisessa vaiheessa. Uusitut lait tulevat voimaan 25. heinäkuuta. Sähköisen viestinnän direktiivien on tarkoitus tulla voimaan samaan aikaan kaikkialla EU:ssa.

Suomessa viestintämarkkinalainsäädäntöä on uusittu kahdessa vaiheessa. Uudistuksen ensimmäinen vaihe tuli voimaan viime vuoden heinäkuun alusta.

Markkinoiden yhdentyminen auttaa suomalaisia yrityksiä kilpailemaan samoilla säännöillä koko EU:ssa. Suomessa yleiseurooppalaiset markkinamääritykset ovat hieman ongelmallisia maantieteellisistä ja historiallisista syistä.

- Lisätietoja:
osastopäällikkö Harri Pursiainen,
puh. (09) 160 28389
neuvotteleva virkamies Laura Vilkkonen,
puh. (09) 160 28391

Viestintämarkkinalain toisen vaiheen muutoksia:

- ◆ Lain mukaan teleyrityksiin kohdistuvat velvoitteet koskevat pääasiassa vain yrityksiä, joilla on huomattava markkinavoima. Viestintävirasto määrittelee merkitykselliset markkinat ja päättää teleyrityksille asetettavista velvollisuuksista.
- ◆ Huomattavan markkinavoiman teleyrityksille voidaan asettaa velvollisuus luovuttaa käyttöoikeus matkapuhelinliittymän tai muun vastaavan älykortin (esimerkiksi SIM-kortti) kapasiteettiin. Älykortin vapaana olevalla kapasiteetilla voidaan tarjota erilaisia sisältöpalveluja kuten sähköisiä allekirjoituksia.
- ◆ Telepalvelun käyttäjille turvataan lailla oikeus tiettyihin yleispalveluihin kuten liittymään yleisessä puhelinverkossa. Käyttäjät voivat säilyttää puhelinnumerosa myös matkaviestinpalvelun tarjoajaa vaihtaessaan.
- ◆ Kaapelitelevisioverkossa toimivien teleyritysten tulee lain mukaan siirtää maksutta sekä Yleisradio Oy:n ohjelmistot oheis- ja lisäpalveluihin että kaupallisten toimijoiden valtakunnalliset kanavat ja niihin liittyvät palvelut.
- ◆ Yleisradio Oy:n toiminnasta annetaan vuosittain kaksi uutta kertomusta julkisen palvelun tehtävien arviointia varten.
- ◆ Digitaalisen verkon käyttöä edistetään antamalla Viestintävirastolle oikeus myöntää ohjelmistolupia pienimuotoiseen tai lyhytkestoiseen digitaaliseen televisio- tai radiotoimintaan.

Laajakaistastrategia valmisteilla

◆ Liikenne- ja viestintäministeriö asetti kesäkuussa työryhmän laatimaan kansallista laajakaistastrategiaa. Strategiaassa esitetään keinoja, joilla toteutetaisiin hallituksen tavoite saada nopeat, alueellisesti kattavat ja käyttäjilleen kohtuuhintaiset tietoliikenneyhteydet

kaikkien kansalaisten saataville vuoden 2005 loppuun mennessä. Työryhmää vetää ylijohtaja **Harri Pursiainen** liikenne- ja viestintäministeriöstä ja sen ehdotusta kansalliseksi laajakaistastrategiaksi odotetaan tämän vuoden loppuun mennessä.

- Lisätietoja:
ylijohtaja Harri Pursiainen,
puh. (09) 160 28389
viestintäneuvos Antti Kohtala,
puh. (09) 160 28392

Suomalaiset matkapuhelut ovat edullisia

◆ Suomessa puhutaan matkapuhelulla muuhun Länsi-Eurooppaan verrattuna edullisesti. Ainoastaan Luxemburgissa matkapuheluiden hinnat ovat Suomea edullisemmat. Liikenne- ja viestintäministeriö teetti keväällä hintakoreihin perustuvan vertailun, jossa olivat mukana EU-maiden lisäksi Islanti, Norja ja Sveitsi.

Suomessa hintakorin arvo on 31,09 euroa kuukaudessa. Hint erot maiden välillä ovat suuria, edullisimman maan Luxemburgin hintakorin arvo on 29,42 euroa ja kalleimman maan Sveitsin 63,33 euroa.

Matkapuheluiden hinnat ovat selvityksen hintakorivertailun mukaan laskeneet vuoden aikana peräti kolmesta toista ja nousseet vain viidessä maassa. Eniten hinnat ovat vuoden aikana laskeneet Britanniassa, Kreikassa ja Tanskassa.

Selvityksessä tarkasteltiin kaikkiaan 61 operaattorin kuluttajaliittymiä. Hintavertailu perustui hintakoreihin, joissa oli mukana arki- ja viikonloppupuheluita, operaattorin sisäisiä ja operaattoreiden välisiä puheluita sekä puheluita kiinteään verkkoon yhteensä 150 minuuttia kuukaudessa. Hintakoreihin sisältyi myös 25 tekstiviestiä, kuukausimaksu ja arvonlisävero.

Digitaalisten matkapuheluiden hinnat vuonna 2003 -vertailu (Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisu 32/2003) löytyy osoitteesta www.mintc.fi

• Lisätietoja:
tutkija Mikael Åkermarck,
puh. (09) 160 28396

Valokaapeliverkot yhtä laajat Suomessa ja Ruotsissa

◆ Liikenne- ja viestintäministeriö on vertaillut valokaapelilla toteutettujen runko- ja alueverkkojen leviämistä Ruotsissa ja Suomessa. Runkoverkot ulottuvat Suomessa yli 95 prosenttiin kunnista. Näissä kunnissa asuu 99 prosenttia suomalaisista. Ruotsissa valokaapeliverkko ulottuu kaikkiin kuntiin.

Ruotsissa valtiolta on osallistunut valtakunnallisten valokaapeliverkkojen rakentamiseen. Suomessa näin ei ole menetelty mm. siksi, ettei ole haluttu tukea vain yhtä tekniikkaa.

ADSL-liityntäverkko on viime vuosina laajentunut nopeasti sekä Suomessa että Ruotsissa. Viime vuoden lopussa ADSL-yhteydet olivat saatavilla noin 70 prosentille väestöstä molemmissa maissa. Suomessa ADSL-yhteydet ovat olleet kalliimpia kuin Ruotsissa, mutta hinnat ovat tasaantuneet.

Ruotsin ja Suomen laajakaistayhteyksien kattavuus (Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisu 21/2003) löytyy osoitteesta www.mintc.fi

• Lisätietoja:
viestintäneuvos Kari T. Ojala,
puh. (09) 160 28725

Liikennepolitiikka

Tiemaksujen keruujärjestelmien kirjavuudesta halutaan eroon

♦ Euroopan unionin alueella toimivat ja tulossa olevat tiemaksujen keruujärjestelmät halutaan yhtenäistää.

EU:n komissio ehdottaa direktiiviä, jolla säädetään tiemaksujen sähköisen keräämisen tekniikasta. Direktiivi ei velvoita jäsenvaltioita ottamaan käyttöön tiemaksuja.

Suomen mukaan direktiiviä tarvitaan ja se tulee saattaa voimaan kiireellisesti. Suomessa ei suunnitella tiemaksujen käyttöönottoa, mutta suomalaisilta kuorma-autoilta ja busseilta peritään tiemaksuja valtaosassa EU-maista.

Nykyisistä vinjettimaksuista ollaan yhä useammin siirtymässä sähköisiin järjestelmiin. Maksuteknologian kirjavuus ei saa aiheuttaa ulkomaanliikenteenharjoittajille kustannuksia tai kilpailun esteitä, valtioneuvosto toteaa.

Direktiiviehdotuksen tavoitteena on järjestelmien sovittaminen yhteen siten, että ajoneuvossa tarvitaan vain yksi laite, joka soveltuu tiemaksujen sähköiseen maksamiseen kaikkialla EU:n alueella. Jos järjestelmät eivät sovi yhteen, tarvitsee esimerkiksi Tampereelta Lisaboniin ajava suomalaisrekka pahimmillaan erilaisia ajoneuvolaitteita yli puoli tusinaa.

Direktiivi koskisi sähköistä tiemaksujen keräämistä kaupungeissa, kaupunkien välillä, moottoriteillä, valtateillä, kantateillä, silloilla, tunneleissa ja losseilla.

- Lisätietoja:
liikenneneuvos Lassi Hilska,
puh. (09) 160 28497

Saksan tiemaksut tulossa voimaan syyskuun alusta

♦ Raskaiden kuorma-autojen verokohdeltu muuttuu Saksassa syyskuun ensimmäisestä päivästä lähtien. Vero koskee kaikkia raskaita yli 12 tonnia painavia ajoneuvoja. Uudistus koskee myös Saksan läpikulkevaa liikennettä.

Veron suuruus, joka riippuu rekan akselilukumäärästä ja päästöluokituksista, on 10–17 senttiä kilometriltä. Vero peritään myös ilman lastia ajetuista kilometreistä.

Tievero korottaa ajoneuvojen käyttökuluja, joka taas tuo maantierahdin hintoihin nostopaineita. Rahdinkuljettaja joutuvat myös investoimaan tiemaksujen hallinto- ja hoitokuluihin.

Verot voi maksaa joko käteisellä, Internetin kautta tai autoihin asennettavilla tunnistuslaitteilla.

- Lisätietoja:
liikenneneuvos Lassi Hilska,
puh. (09) 160 28497
sekä Internet-osoitteista
www.bmvbw.de
www.toll-collect.de

EU:lle tulossa yhteinen liikenneturvallisuusohjelma

♦ Euroopan unionin komissio on julkistanut tieliikenneturvallisuuden eurooppalaisen toimintaohjelman. Ohjelma esiteltiin EU:n liikenneministereille ke- säkuussa Luxemburgissa.

Liikenneturvallisuusohjelman määrällisenä tavoitteena on puolittaa maantieliikenteen uhrien määrä koko yhteisössä vuoteen 2010 mennessä. Lähtötasona on vuosi 2001.

Euroopan unionin neuvosto käsittelee toimenpideohjelmia vuoden 2003 syksyllä. Silloin keskustellaan myös tieliikenneturvallisuuden eurooppalaisen seurantakeskuksen perustamisesta komissioon.

EU:n ohjelma on monissa kysymyksissä samoilla linjoilla kuin Suomessa jo nyt noudatettava liikenneturvallisuusohjelma.

Ohjelmassa ovat esillä liikenteen tehokas valvontajärjestelmä, uuden turvatekniikan ottaminen käyttöön, infrastruktuurin turvallisuus, tienkäyttäjien asenteiden korjaaminen, sääntöjen tarkempi noudattaminen, turvavöiden käyttö, ylinopeuksien karsiminen ja rattijuopumuksen vähentäminen. Myös ajoterveys ja huumausaineiden vaikutuksen alaisena ajaminen mainitaan seikkoina, joihin on kiinnitettävä huomiota.

Ohjelman tavoitteena on kannustaa tielläliikkuja parempaan käyttäytymiseen ja erityisesti liikennettä koskevien sääntöjen parempaan noudattamiseen. Eräänä keinona käytetään yksityis- ja ammattiautoilijoille annettavaa perus- ja täydennyskoulutusta.

Komissio ehdottaa vakavimpien liikennerikkomusten sekä tieliikenteen sosiaalilainsäädännön noudattamisen val-

vontaa koskevien sääntöjen yhdenmukaistamista. Maanteiden infrastruktuuria koskevan ehdotuksen yhteydessä puututaan erityisen vaarallisten paikkojen ongelmaan. Erikseen aiotaan ehdottaa yhteisön ajokorttidirektiivin laatimista uudelleen. Ajoneuvojen turvallisuutta halutaan parantaa muun muassa teknisellä yhdenmukaistamisella sekä tukemalla tekniikan kehittämistä.

Komissio toivoo ohjelmalleen mahdollisimman laajaa sitoutumista. Tarkoituksena on saada asianomaiset viranomaiset, päättäjät, talous- tai sosiaalialan organisaatiot ja eri edustuselimet liittymään tieliikenneturvallisuutta koskevaan eurooppalaiseen peruskirjaan.

- Lisätietoja:
liikenneneuvos Matti Roine,
puh. (09) 160 28568

Lentoliikenne

Lentoliikenteen uusi neuvottelutilanne hakee vielä muotoaan

◆ Euroopan unionin jäsenvaltioiden liikenneministerit löysivät kesäkuun neuvostossa ratkaisun siitä, miten yhteisö jatkossa sopii lentoliikenteen sopimuksista kolmansien maiden kanssa.

Lentoliikenteen kolmasmaasuhteita koskeva pakettiratkaisu mahdollistaa sen, että jäsenvaltiot voivat edelleen solmia ja ylläpitää kahdenvälisiä lentoliikennesopimuksia Euroopan talousalueen ulkopuolisten valtioiden kanssa.

Ehtona on, että jäsenvaltiot yrittävät neuvotella sopimuksiinsa yhdessä sovitut vakiolausekkeet, jotka varmistavat, että sopimukset ovat yhteisöoikeuden mukaisia. Uutta järjestelyssä on se, että jatkossa kahdenväliset sopimukset voidaan tietyin edellytyksin katsoa solmituksi myös yhteisön nimissä.

Jäsenvaltioiden on ensin annettava komissiolle tietoa neuvotteluaikastaan. Jos neuvotteluissa päästään tuloksiin, on komissiota ja muita jäsenvaltioita jälleen informoitava. Kaikilla osapuolilla on siten ainakin periaatteessa mahdollisuus varmistua siitä, että kukin valtio menettelee kahden välisissä suhteissa yhteisesti sovittujen pelisääntöjen mukaisesti.

Alkuvaiheessa uusi tilanne todennäköisesti aiheuttaa epäselvyyksiä. Esimerkiksi ei ole täysin selvää, kuinka nyt

sovittuja periaatteita voidaan soveltaa jo aiemmin käynnistettyihin sopimusneuvotteluihin tai sopimuksiin. Siis senkaltaisiin sopimuksiin, jotka on neuvoteltu valmiiksi jo ennen kolmasmaasuhteita koskevan pakettiratkaisun tekemistä, mutta joita ei ole vielä ehditty saattaa voimaan.

Komission ja jäsenvaltioiden asiantuntijoiden välillä on kesän aikana tarkoitus käydä keskusteluja hyväksyttävien menettelytapojen luomiseksi. Samoin joudutaan sopimaan siitä, missä vaiheessa ja kuinka yksityiskohtaisesti neuvotteluaikasta on tiedotettava komissiolle.

Onkin paljon mahdollista, että ennen kuin käytännöt yhtenäistyvät eri jäsenvaltiot soveltavat syntyneitä ratkaisua hieman eri tavalla.

Yrjö Mäkelä
Kirjoittaja työskentelee liikenne- ja viestintäministeriön ilmailu- ja rautatieliikennepäällikössä hallitussihteerinä.

Lentoreittien tukeminen EU-sääntöjen mukaisesti

◆ Säännöllisen lentoliikenteen turvaaminen Suomen vähäliikenteisillä reiteillä järjestetään palveluiden ostona EU:n säädösten mukaisesti. Lentoliikenteen tarpeen arvioivat kuntien ja valtion viranomaiset yhdessä. Päätös lentoliikenteen turvaamisesta tehdään kuitenkin aina tapauskohtaisesti.

Tätä käytäntöä suosittaa asiaa pohdittanut liikenne- ja viestintäministeriön työryhmä. Työryhmän mielestä vähäliikenteiset lentoliikennepaikkakunnat on saatava sitoutumaan ostopalveluihin. Tämän varmistamiseksi työryhmä esittää, että liikennepaikkakuntien on osallistuttava merkittävällä panoksella rahoitukseen.

Tällä hetkellä säännöllisen lentoliikenteen turvaamisessa on kyse Mikkelin ja Savonlinnan lentoliikenteen ostamisesta. EU-säädösten mukainen tuettu lentoliikenne voisi kuitenkin alkaa aikaisintaan vuoden 2004 loppupuolella, sillä hankintamenettely eri vaiheiden ja lentoyhtiön valmistautuminen operointiin kestää vähintään 1,5 vuotta.

Vähäliikenteisten lentoreittien turvaaminen (Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisu 23/2003) löytyy osoitteesta www.mintc.fi.

• Lisätietoja:
ylitarkastaja Marcus Merin,
puh. (09) 160 28374

Merenkulku

Itämeren mailta ei yhteistä hakemusta erityisen herkän merialueen asemasta

◆ Itämeren suojelukomission (HELCOM) ministerikokouksessa ei päästy yhteisymmärrykseen yhteisestä hakemuksesta kansainväliselle merenkulkujärjestölle IMO:lle erityisen herkän merialueen statussa saamiseksi koko Itämerelle. Sopimusvaltioista Venäjä ei ollut valmis yhteiseen hakemukseen. Muut sopimusvaltiot aloittavat kuitenkin Suomen ja Ruotsin johdolla valmistelut mahdollisimman laajan hakemuksen tekemiseksi.

Kansainvälinen merenkulkujärjestö IMO voi yhden tai useamman valtion hakemuksesta nimetä merialueita erityisen herkäksi merialueeksi, jolloin alueen

lainsäädäntövallan omaavat valtiot voivat asettaa liikennöiville aluksille turvallisuuteen liittyviä erityisvaatimuksia.

Tiukennetut turvallisuusrajoitukset ovat Suomen kannalta erityisen tärkeitä, koska Venäjän Suomenlahden kautta tapahtuvien öljykuljetusten on arvioitu lisääntyvän lähitulevaisuudessa nopeasti.

Suomenlahden öljykuljetukset olivat vuonna 1995 vain 22 miljoonaa tonnia vuodessa ja vuonna 2000 jo yli 40 miljoonaa tonnia. Öljykuljetusten määrän on ennustettu kasvavan noin 80 miljoonaan tonniin vuoteen 2010 mennessä.

Yksirunkoiset tankkerit poistuvat Itämereltä

◆ Bremenissä Saksassa 25. kesäkuuta järjestetyssä HELCOMin ministeritason vuosikokouksessa käsiteltiin myös muita meriturvallisuusasioita. Jäsenmaat päättivät tehostaa yhteistyötään IMOs- sa tavoitteena merionnettomuuksien ehkäiseminen. Tavoitteena on edistää yksirunkoisten tankkereiden poistamista liikenteestä sekä samalla lisätä kaksirunkoisten tankkereiden käyttöä raskaiden öljyalausten kuljetuksissa.

Kokous ei kuitenkaan pystynyt sopimaan tiukennetusta aikataulusta, kuten oli tarkoitus. Nykyisen suunnitelman mukaan yksirunkoiset tankkerit poistuvat liikenteestä viimeistään vuon-

na 2015. Itämerellä liikennöi vielä paljon yksirunkoisia tankkereita.

Kokouksessa käsiteltiin myös HELCOMin tulevan toiminnan painopisteitä EU:n laajenemisen jälkeen. Venäjä on tällöin ainoa HELCOMin EU:n ulkopuolella oleva valtio. Jäsenmaiden mukaan HELCOMilla on edelleen alueellista merkitystä erityisesti merenkulun turvallisuuden lisäämisessä, merellä tapahtuvien päästöjen torjunnan tehostamisessa sekä luonnon suojelun ja monimuotoisuuden edistämiseksi. Tärkeitä painopisteitä ovat myös Itämeren tilan seuranta ja arviointi samoin kuin rehevöitymisen ja vaarallisten aineiden torjunta.

Hallitus panostaa Itämeren suojeluun

◆ Hallitus pyrkii nopeasti parantamaan Itämeren ympäristön tilaa ja laivaliikenteen turvallisuutta. Hallitusohjelmaan perustuvilla toimilla lisätään mm. Itämeren alueella tapahtuvien merikuljetusten turvallisuutta, parannetaan Suomenlahden öljyntorjuntavalmiutta ja vähennetään Itämeren rehevöitymistä.

Useimmat keskeisistä toimenpide-ehdotuksista edellyttävät yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen, kuten kansainvälisen merenkulkujärjestö IMO:n, Euroopan unionin ja Itämeren suojelukomission Helcomin kanssa.

Hallitus on sopinut myös poikkihallinnollisen virkamiestyöryhmän perustamisesta. Työryhmä seuraa hallitusohjelmassa mainittujen hankkeiden etene- mistä.

Suomen kannalta tärkeää on kaksoisrunkoalusten nopeutetun käyttöönoton ja raskaimpien polttoainelaatujen kuljetuskiellon toteuttaminen kansainvälisellä tasolla EU:n hyväksymässä muodossa.

• Lisätietoja:
merenkulkuneuvos Raimo Kurki,
puh. (09) 160 28490

• Lisätietoja:
merenkulkuneuvos Raimo Kurki,
puh. (09) 160 28490

Matkan varrelta

Italian liikenneministeri Pietro Lunardi ministeri Luhtasen vieraana

◆ EU:n puheenjohtajanaan Italian liikenneministeri **Pietro Lunardi** kävi Suomen liikenne- ja viestintäministeri **Leena Luhtasen** vieraana. Ministerit keskustelivat Italian puheenjohtajakauden liikennealan ohjelmasta.

Ministeri Lunardi kertoi Italian keskittyvän puheenjohtajakaudellaan TEN-verkon rakenteen vahvistamiseen, tavaroiden ja ihmisten liikkumisen edistämiseen EU:n alueella, suuntaviivapä-

tösten ratkaisemiseen sekä liikenteen turvallisuus ja ympäristöasioihin.

Ministerit olivat yhtä mieltä siitä, että EU:n piirissä on tärkeää kehittää lyhyen matkan merenkulkua ja liikenteen toimivuutta EU:n ulkopuolisiin maihin.

Ministerit totesivat, että Italian ja Suomen asema on maantieteellisesti samankaltainen. Molemmat maat ovat

omalla tavallaan maantieteellisesti eristettyinä EU:n päämarkkina-alueista. Italian esteenä on Alpit ja Suomelle esteen muodostaa Itämeri.

Suomi antoi tukensa Italia kunnianhimoiselle puheenjohtajuusohjelmalle.

- Lisätietoja:
tiedottaja Janne Hauta,
puh. (09) 160 28623

Liikkujan viikko huipentuu autottomaan päivään

◆ Perinteistä auton vapaapäivää eli autotonta päivää vietetään syksyllä suomalaisissa kaupungeissa ja taajamissa. Maanantaina 22. syyskuuta liikutaan mahdollisuuksien mukaan julkisilla liikennevälineillä ja omin lihasvoimin.

Kansainvälistä autotonta päivää edeltää yleiseurooppalainen kampanja European Mobility Week eli liikkujan viikko, jota vietetään Suomessa ensimmäistä kertaa. Viikko alkaa tiistaina 16. syyskuuta. Koko viikon kattavana teemana on esteettömyys. Sekä autoton päivä että liikkujan viikko ovat Euroopan unionin komission alullepanemia.

Teemaviikkoon sisältyy monenlaisia liikenne- ja ympäristöaiheisia tempauk-

sia, kuten kaupunkipyöräilyä, kävelyretkiä, liikenneaiheisia näyttelyitä, yleisöluentoja ja keskusteluiltoja.

Tapahtuman järjestäjät haluavat tuoda esille uudenlaista ajattelua kaupunkien liikkumiskulttuuriin ja korostaa autottoman liikkumisen etuja. Järjestäjät muistuttavat, että joukkoliikenteen käytön lisääminen vähentää myös meluja saaste päästöjä.

Viime vuonna autoton päivä järjestettiin lähes 1400 eurooppalaisessa kaupungissa. Suomessa päivään osal-

listui 16 paikkakuntaa sekä parisenkymmentä järjestöä ja organisaatiota.

- Lisätietoja:
tiedottaja Annette Lindahl,
puh. 040 555 1826, Motiva Oy
sekä Internet-osoitteista
www.autotonpaiva.net
www.liikkujanviikko.net

Julkaisuja

Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisuja -sarja

Valokaapeli Suomen runko- ja alueverkoissa 2002
(20/2003)

Ruotsin ja Suomen laajakaistayhteyksien kattavuus
(21/2003)

Mobiili lähimaksaminen – nykykäyttö ja tulevaisuus
(22/2003)

Vähäliikenteisten lentoreittien turvaaminen. Työryhmän mietintö
(23/2003)

Lapset ja nuoret tietoyhteiskuntastrategioissa
(24/2003)

Neljäs digitaalinen lähetyverkko. Matkaviestimillä vastaanotettavien joukkoviestintäpalveluiden markkinoiden luominen Suomeen
(25/2003)

Vaarallisten aineiden tiekuljetusonnettomuudet Suomessa 1997–2002
(26/2003)

Laajakaistapalvelujen käyttötarpeet: Internetiä käyttämättömät lähikuvassa
(27/2003)

Digitaalisten matkapuheluiden hinnat vuonna 2003. Kansainvälinen vertailu
(32/2003)

Tilaukset

Oyj Edita Abp
puh. 020 450 05
faksi 020 450 2380
www.edita.fi/netmarket

Liikenne- ja viestintäministeriön mietintöjä ja muistioita -sarja

Tutkimus ja kehittäminen: tulokset 2002
(B 14/2003)
Research and development: results in 2002
(B 17/2003)

Laajakaistatutkimusten yhteenvetoraportti
(B 16/2003)

Tiedustelut

liikenne- ja viestintäministeriö / tiedotus
puh. (09) 160 28332
faksi (09) 160 28590
info@mintc.fi

EU-vaihde
LIIKENTEEN JA VIESTINNÄN EU-TIETOA